

Mustra

A *Könyv és Nevelés* ez évi második száma Kiss Áronra, a hazai neveléstudomány egyik legkiemelkedőbb 19. századi alakjára emlékezik, halálának centenáriumán. A nyomtatott változat belső borítóján portréja és életének, munkásságának lexikon tömörségű összegzése látható-olvasható. Az elektronikus változatban a lap felelős szerkesztője, Jáki László emlékezik Kiss Áronra, s ugyanott képekben is bemutatjuk a tankönyvszerzőként szintén termékeny pedagógus több könyvét.

„A könyvek bő táplálékot nyújtottak nekem, munkatársaimnak és tanítványainknak oly tudományokban, melyeket hasonló taneszközök nélkül sohasem sajátítottak volna el...” Ekként nyilatkozott két évszázaddal ezelőtt könyv (és könyvtár) pedagógiai szerepéről *Önéletírásában* a szarvasi tudós, iskolateremtő evangélikus lelkész, Tessedik Sámuel. Ez a nemes, és a gyakorlat próbájával igazolt bölcs gondolat élte és növelte naggyá, tette értékekben oly gazdaggá Szarvas kétszáz éves gimnáziumának könyvtárát. Ezt a bibliotékát (s elsősorban annak muzeális állományát) mutatja be számunk *Könyvtár* rovatában a két szarvasi iskolai könyvtáros, Baginé Tóth Erika és Békési Annamária. Írásuk címe: *Múlt és jelen egy könyvtárban*.

Olvasáspedagógiai rovatunkban két, külföldön élő magyar kollegina is bemutatkozik. Portugáliából érkezett Gombár Zsófia írása. A szerző átfogó tanulmányának már a címe precízen tömöríti a tartalmat: *A Hamlet tanításának története a középiskolai irodalomtankönyvek tükrében az 1950-es évektől napjainkig*. „Az elemzés célja elsősorban az volt, hogy a Hamlet-kép változásaival együtt a hazai irodalomtanítás alakulását is nyomonkövessük.” – írja bevezetőjében a szerző, majd a kitűzött célnak megfelelően elemzi tizenhat hazai irodalomtankönyv „Hamlet-leckéjét”. Tanulságosak persze maguk a (kor)történeti motivációjú szemléletváltások is, de még tanulságosabb talán az a konklúzió, ahová az irodalomtanítás célját és értelmét fürkészeve jut el írása utószavában Gombár Zsófia. Szomorú tapasztalat, hogy a ma diákjai számára mennyire idegen a Hamlet-dilemma, miközben gyakran maguk is hasonló természetű dilemmák hálójában vergődnek. S hogy ennek mi lehet az oka? „Tarthatatlan az az állapot, hogy a 21. században még mindig a 19. század tantárgyi elvárásainak alapján tanítunk irodalmat.” Vagyis: hiába jó (jobb) a tankönyv, ha rossz a módszer! – szól a szerző üzenete.

„A legújabb felmérések és kutatások igazolják, amit eddig is sejtettünk, hogy a legfejlettebb európai országokban, így például Svédországban (ahol e cikk szerzője több mint egy évtizede tanít), a diákok internetes kultúrája minőségileg olyan szintet ért el, ami pedagógiai módszereink újragondolására kell készítsen bennünket.” Ezzel a felütéssel indítja Zipernovszky Hanna a *Felesleges időtöltés? Néhány pedagógiai következtetés a svéd fiatalok internet használata kapcsán* című dolgozatát. A szerző kérdése természetesen(?) szónoki. Különböző felmérésekre és tapasztalati tényekre hivatkozva állítja ugyanis, hogy ez a fajta tanulói időtöltés nem is annyira felesleges. Merőben újfaj-

ta ismeretszerzési (tanulási) stratégia bontakozik ki a fiatalok körében, a bizalmatlan felnőttek (szülők, tanárok) szeme láttára. Mi pedig legjobban tesszük – még ha volnának is jogos, vagy inkább annak vélt aggályaink ezzel a jelenséggel szemben -, ha élére próbálunk állni a folyamatoknak, ha integrálni törekszünk a tanulási-tanítási eljárások módszertani arzenáljába a diákok internetes ismeretszerzési szokásait.

E számunk leggazdagabb rovata a *Tankönyv – taneszköz*, annak is különösképpen az elektronikus változata. A rovat élén olvasható – mindkét változatban Nádasi András projektbemutató írása: *A Calderoni Elektronikus Tanulási Forráskezelő Rendszer és Kompetenciafejlesztő Programadatbázis*. Ugyancsak itt találkozhat az olvasó a Négyen – két földrajzkönyvről gyűjtőcím alatt összefogott, aktuális tankönyvkritikáinkkal.

Az Ifjúsági irodalom rovatban a vezető gyermek- és ifjúsági könyvkiadó, a „Móra” vezérigazgatója, Cs. Tóth János tekinti át a kiadó hat évtizedes múltját, s foglalja össze jelen törekvéseit. Az írás címe: *Értékmegőrző évtizedek – jóra nevel a Móra*.

Továbbra is ara törekszünk, hogy a folyóirat elektronikus változatában minél inkább kihasználjuk az internet biztosította lehetőségeket. E szándékunkat mutatják a tartalomjegyzékben a + EKeN, illetve az EKeN jelzések. Az előbbi a nyomtatásban megjelenő cikkhez adott többlet információkra utal, az utóbbi pedig arra, hogy az adott írás csak az elektronikus változatban olvasható.